

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 Vidéken:
 Egy hóra.
 Negyedévre

Felelős szerkesztő:
II. MÓRICZ PÁL
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

14000 kivándorló.

Rettenetes hír csapja meg füleinket. A múlt évben csak a székelyek közül 14000 székely ragadott kezébe vándorbotot s hagyta el szülőföldjét.

Egyetlen év alatt ily óriási emberanyagot veszített el a magyar hazai 14000 székelynek szívét, lelkét, karja erejének hiányát bizony megérzi ez amugy is bágyadt magyar társadalom.

Ki a felelős ily óriási veszteséért?

A jobb hazát kereső vándor csapat-e, mely itthon megélhetést nem talált, mely megunta a folytonos hitegetést, ámitást, csalást, kegyelmes uraknak hazudozó szép beszédét s mérhetetlen keserűséggel bár az ő szívében, de kénytelen itt hagyni apai földét?

A társadalom-e a hibás, mely aluszékonyssággal, nembánomsággal veszi a dolgot s ha néha gondol is valami „nagyot“, ha néha adja is a komolyt s összegyűl tárgyalni, eszmét cserélni a székely-mentés fölött, de a kongresszus tartásánál tovább nem halad, megelepszik azzal, ha felsőbb körök kegyesen kilátásba helyezik, hogy ha-

tározatait tanulmányozni sziveskednek, enged szemébe port hinteni valami nagyhangu ígérettel, de hogy aztán ennek a tanulmányozásnak valahára vége szakadjon s a kormány az igazi tettek mezejére, a mentés gyakorlati terére kilépjen, arra még ajkát sem meri fölnyitani.

Avagy a magyar kormány a hibás, mely négy évtized óta egyebet sem tesz, mint kisszerű gyerekjátékainak labdájául használ föl bennünket; egyébire sem gondol, minthogy csak a sárga-fekete színű és lelkű katona urak kedvébe járjon, no meg hogy a holdban létező „magyar királyi“ udvartartás költségeit emelje a végtelenségig?

Bizony az a magyar nemzetnek hazudott kormány a hibás mindenért.

Az a kormány a hibás, mely az idegen nemzetiségű városokat, vasutak, állami intézmények stb. tekintetében is mindig előnyben részesíti.

A mai politika, mely székelyföldi ipari és gazdasági vállalatokat egymásután engedi megbukni (Bálványosvár, Bükszád), mely ha tesz is valamit, csak kortes-czélókból és immelámmal tesz, mely nyakába zudítja a székely népnek a tagosítás és arányo-

sítás átkát: ez a politika ime már is megtermette gyümölcsét s féltő, hogy nemsokára még rettenetesebb katasztrófa érheti e hazát, ha az „örület útjain“ meg nem áll a kormány, s ha már egyszer elő nem veszi jobbik eszét s ki nem nyújtja mentő-karját a pusztuló székelység felé.

Ti urak a nemzetnáciban! Ébredjétek álmatokból! s nézzetek hegy-szorosaink felé, hol tizezrenként halad a mi vérünköl való vér, a mi csontunkból való csont idegen hazának földje felé, hol jobblétet remél, mint szülőtte helyén!

Bizony a szégyen pirja kell, hogy arczotokat elborítsa, hogy sokat hánytorgatott, híres munkálkodástokkal ily fényes eredményt értetek el!

III—ly.

Országgyűlés.

(1904. október 17.)

Csendes mederben mult a mai ülés, kevesen is voltak, elannyira, hogy az ülést jóval az akadémikus félóra elmúltával lehetett csak megnyitni. A javaslatot Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter képviseli. A fekete táblára szólásra Szűllő Géza, Polonyi Géza és Hellebronth Géza vannak följegyezve,

Régi nemesi udvarházakból.

(Felült leánykérők.)

Az 1858. évben egy sáros őszi napon leánynézőbe indult el öt fiatal ember. Beregvármegyébe mentek Pál barátjokhoz, avval a szándékkal, hogy Pál urral sorba veszik a lányos házakat.

Mint fogadták a legtöbb háznál a módos házasulandó fiatal urakat, erről nem szólok, csak „az egyik háznál“ történetekről írok most.

A megye határához közel fekvő Cs. községbe hajtattak egy kikiáltott gazdag özvegy udvarába. Két szép leszakítani való virág nőtt fel a nemesi kuriában. Ha nem irnám is, tudni való, hogy szivesen látták a fiatal nemes urakat.

Két fiatalember foglalkozott egy-egy leánykával — persze mindegyik igyekezett azon, hogy előnyeit mentől tejszetősebb világitásban mutathassa ki a másik rovására.

Élénken társalogtak.

Két biharmegyei, egy szatmármegyei s Pál ur, a beregi voltak együtt egy csoportban.

Szegény Gyula urnak, egy erdélyi csi-

nos szőke fiatal embernek a nagy asszony, az özvegy jutott. Szórakoztatta is egygyelmással.

Ahogy belemelegedtek a szőbe, rákerült a sor az atyafiságára is és ebből alig birt az özvegy asszony kibontakozni. Hát ez? Hát az? hogy éli világát?

Gyula ur, a ki a hatvágást tanulta a huszárroknál, kezdte a türelmét veszteni, annyival inkább, mert oldalát piltantott, látta, milyen jól mulatnak a czimborák a fiatal leányokkal.

Az élénk tere-fere közben csak oda fordul feléjük a házi asszony és így szól:

— Ugy látom, álmosak az urak. Parancsoljanak, készen a szőbe!

Láthatták a házikisasszonyok (erdélyiesen szólva), hogy nem öröme t bucuznak az urfiak, de meg kellett lenni! A nyitott ajtóban állott egy karos gyertyatartóval az inas, hogy vezesse a fiatal urakat. Mit volt mit tenni: mentek utána golya sorban.

Alig tette maga után be az inas az ajtót, minden felől rátamadnak Gyula urfira.

— Mi történt? Felelj! te szórakoztatad a házi asszonyt?

— Éppen ez volt a baj, válaszolt nagy

keserűséggel haragjában Gyula ur. Minden iját-fiját felemlegette. En meg adtam is rá a választ, amig türelemmel kibirtam; de sok, a mi sok, elfogyott biz az! Aztán a szeme közé ásitottam, így ni! . . . És felnyitva a száját ráveregetett: „va-va-va-va!“ nagy nevetés támadt utána.

— Egy szó, mint száz, folytatta Gyula, elveszem az öreg asszonyt, biztosra veszem, nem ad kosarat. Neked (fordult a szatmári ur felé) odaadom a nagyobbik lányom. Megosztozunk a jó régi dohányon.

— Hát a másikat? — hangzott fel a kérdés (ugy se készültek lefeküdni, erősen be volt fűtve a szőbe.)

— Azzal már tódást is adok, mivel szakasztott párja szegény megboldogult Gábor bátyánknak, csak a bajusz hibádzik az orra alól!

Csak úgy dülöngtek a nevetéstől erre-arra a fiatal emberek, fogva az oldalukat.

— De hát mért nem ittál? kérdezte egy másik, hisz te szereted a bort?

— Furcsa beszéd. Láttátok, mibe volt feltéve; ha hozzá látok, elnyelem palackostól. Mit töltöttem volna abba a gyűszűnyi pohárba?

Sokan tudják már!

hogy a GERŐ áruházában a legelegánsabb uri ruhát a legolcsóbban lehet vásárolni?

DEBRECZEN, Piacz utca 47. sz. a Dréher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke“ kávéházzal szemben.)

de szándékában volt már a kereskedelmi miniszternek is felszólalni.

Elnök: Perczel Dezső, a ki mindenekelőtt György szász királyt parentálta el.

A napirendre tértek át, nyomban, az olasz provizoriumról szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalására.

Szülő Géza néppárti a javaslat ellen beszél rövid öt percig. Azt vitatta, hogy a javaslat úgy közgazdasági mint közjogi szempontból sérelmes és úgy a szerződés megkötése, de már a tárgyalások megindítása is törvénytelen dolog olt. Ez az egyezmény az 1849. évi XXX. törvényzikkben foglalt garanciának teljes kijátszása, de sérti a nemzet gazdasági érdekeit is. Csodálkozását fejezi ki azon, hogy az agráriusoknak, a kiket gazdasági politikai szempontból leginkább érdekel a javaslat, nem hallhatjuk szavakat. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Kubik és a házelnök.

Kubik Béla a házszabályokhoz szól és fölpanaszolja, hogy az elnök nem engedte meg neki, hogy Krasznay szombati határozati javaslatát pótlóan aláírja. Kéri, engedjék meg neki, hogy a határozati javaslatot aláírhasssa.

Elnök: A határozati javaslat teljessé lett benvújta-akor. Pótlóan nem írható alá.

Polónyi Géza: A házszabályok nem tiltják a pótlóan való aláírást és így szabad utólag is aláírni a javaslatot.

Kubik: Volt is erre precedens.

Szöts Pál azt vitatta, hogy Szilágyi Dezső hasonló esetben visszautasította az átólagos aláírást.

Ez incidens után folytatták az olasz provizoriumról szóló javaslat tárgyalását.

Polónyi beszél.

Polónyi Géza beszélt. El volt készülve, hogy nagy támadás készül a magyar alkotmányosság ellen, mert mindég aggódik, a mikor gyakori a czimadományozás, a mikor osztálysorsjátékokra vagy Erzsébet-ozonatórium sorsjegy kijátszására ad a kormány engedelmet. Emlékszik rá, mennyire felhaborodott az egész magyar közvélemény az ischli klauzula jelentéktelen dolog volt a most napirenden levő törvényjavaslatához képest.

Mutassanak egyetlen egy oly nemzetet, a mely élő törvényt segített volna megsérteni. Itt nálunk megtörtént, mert az 1899. évi XXX. törvényzikket megsértették. De nagy közjogi botrányt lát a bizottsági jelentésben már. A bizottságoknak a mi alkotmányunk szerint kezdeményezési joguk nincs és mégis önálló indítvánnyal lép a közgazdasági bizottság a képviselőház elé, a mikor azt javasolja, adja meg a Ház a kormánynak a felmentvényt. De vádolja nemcsak a kormányt, nemcsak a bizottságot, de még magát Tittoni olasz külügyminisztert is, a ki ismervén törvényeinket, velünk mégis szerződött.

Teljesen tájékozatlan e kérdésben mindenki, mert még a forgalom statisztika is csupa hazugság, azért, hogy a magyar és az osztrák kormány hazugsággal csalja egymást. De még ha igaznak elfogadjuk is a hamis statisztikát, azt látjuk, hogy 1903-ban a monarchia kereskedelme Olaszországgal szemben 35 millió korona erejéig volt passzív, addig Magyarország kereskedelme Olaszországgal szemben csak 40.000 korona erejéig passzív; világos tehát, hogy az olasz kereskedelmi szerződés megújítása e világon mindenkinek érdeke lehetett csak nekünk nem.

Nagy gyönyörűségemre éppen futta a császári királyi posta a kürtjét. Furcsának találtam, hogy a nagykorbakon ligó-ligó, hintókat mily sebességgel tértitgette ki a postakürt szava! Olyan nagy tisztességet tettek neki!

A közönség nem vette ennek semmi hasznát. A ki levelezett hébe-hóba, annak e célra cigányt kellett tartani. Télen-nyáron, vizen, száron gyalogjáró postát.

Édes szüleim, s nagyszüleim leveleit Samu cigány közvetítette. Halat, rákot is ő szállított Nábrádról Orosziba.

Samuval történt ez is meg, amidőn édes anyám kérdezte a levélolvasás után:

— Hát a rák hol van Samu?

— Csak hogy a levélben meg van, csokolom a kezsét, azt gondoltam, hogy elmásozott!

A nemes udvarnak mire szüksége volt, kitélt a háztól, még a harmatkását is Samu-cigány liferálta. A világbelit is otthon öntötték.

Ruháskáinkat az udvari szabó varrta, ámde a szövet akkor is Bécsből került.

Skultéthi uram rakott kocsiállott meg a nemesi Curia előtt. A csilingelő jármos, zöld vörös posztóval ékített lovait bámolni én is kiálltam, s néztem, hogyan hordja kétbugyogós bajusztalan legény, ki s be, a nagybálokat az ernyős kocsiokról?

Az ugynevezett spezeréijért adtak még ki parázspénzt négyszer egy évben.

A czukor süvegek papírjából készítettük mi a harezi sisakot.

Ha kifogyott egyik, vagy másik, azt a görögtől szerezték be czédulára.

Mervay Károly.

A szónok öt perc szünetet kért, a mely után folytatta beszédét.

Elnök: Jakabffy Imre.

Polónyi Géza most beszédének tulajdonképpeni részére, a közjogi szempontokra tér át és kibeszélte az ülést.

Vármegyénk és vidéke.

Egyházi levéltár-átvétel. Hajdu böszörményből írják: Zsigmond Sándor jelenlétében hétfőn vették át dr. Márk Endre, dr. Barta Béla egyházkerületi kiküldöttek s az egyházmegye részéről kiküldött bizottság, mely Kálmán Lajos főgondnok, Somossy Béla és Benkő Lajos tanácsbírákból állt. — Az urvacorai szentedényeket a kálvintéri lelkészi lakból a gondnoki hivatalba szállították, az iratokat pedig ládába csomagolva Hajduszoboszlóra szállították el dr. Baltazár Dezső espereshez. — Zsigmond akkor este szintén eltávozott a lelkészi lakból; mint halljuk Debreczenben a Standard biztosító társaságnál kapott állást havi 300 kor. fizetés mellett — Zsigmond lemondott a conventi tagságáról is, a miről Kiss Áron püspök érteltette Kun Bertalan püspököt, a convent egyházi elnökét.

Turi süveg a halotti koponyán.

A turi süveg a magyar öltözék kiegészítő részét képezte ezelőtt két vagy háromszáz esztendővel. Egy ház alapozása közben, Kara Antal mezőturi lakosnál másfél ölnyi ásás alkalmával találtak most egyet. A lelet áll két különös alakú, összelapított sárgás-barna gyapju süvegből s egy koponyából, melyet a süvegek mellett találtak. A süvegek 40 centiméter hosszúak, hosszukás négyszögalakúak, tetejük be van ütve s hosszú karimával vannak ellátva, melyek csaknem a süveg tetejéig terjednek. Egyiknek mitsem ártott az idő, másik kissé elrongyolódott. A koponya teljesen megfeketedett, mellette hosszú, szőkés hajfürtöket is találtak. A lelet a török háborúk valamelyik korszakából maradt ránk, épességét annak tulajdonítják, hogy régen temetőhelynek használt magas fekvésű földben a nedvességtől megkíméltetett.

Uj szolgabíró. A Nagy Zoltán lemondása folytán az érmihályfalvai szolgabírói állás megüresedett. Beöthy László dr. főpán ez állásra Poyvár Ernő dr. tb. aljegyzőt, a vármegyei tisztviselői kar jeles fiatal tagját helyettesítette. Egyidejűleg Fichtner Gyula közigazgatási gyakornokot Érmihályfalváról Székelyhidra helyezte át.

Mi az ujság?

Uj pénzügyintézet a fővárosban. Mint értesülünk, a központi kereskedelmi és iparbank r. t. megalakulása a fővárosban befejezett tény. Az új intézet 10 millió korona alaptőkével indul meg és tekintettel a nagy összeköttetésekre, amelyekkel az alapítók rendelkeznek, az új intézet nagy jövőnek néz elébe. Vezérigazgatónak hir szerint madarasi Beck Marczel dr. a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank jelenlegi igazgatója van kiszemelve.

Kiment a szemökből az álom. Egyik élcz a másikat érte. A legtartózkodóbb sem igen válogatta már a szót.

Nagyon későn feküdhetek le. Másnap a reggelinél semmit se vehettek észre. Kedélyesen telt az idő délig, csak Gyula ur, a volt huszár érezte kellemetlenül magát a szalonruhában, a mit e napra rádisputáltak a czimborák. Végre is felálltak. A mint az inas a szárnyas ajtó kifelé csapva jelenti, hogy tálalva van, helyet foglaltak a rakott asztal mellett. A fiuk összenéztek, később Gyula urra, a ki sehogyse érezte magát jól a terített asztal mellett...

Mindenki előtt a tegnapi boros üveg volt, csak Gyula ur előtt állott szinig telve borral egy irgalmatlan nagy butélia.

A három nő arca nem árult el semmit. Még egy csalfa mosoly sem játszott a piros ajkakon. Tisztában voltak azzal, hogy a leánykák mindent tudnak. Az a fránya szemfüles kályhafűtő hallott minden szót s ez lett az áruló. Ebéd után fogattak is.

(Mikor én még gyermek voltam.)

1833-at olvashatták le azok, akik már olvasni tudtak, a kalendáriumból, amidőn édes apám arra érdemesített, hogy magával vigyen Szászorosziból Tisza-Ujlakra.

Öt éves, kantusos gyerek voltam én akkor és mégis élénkebben maradt eszemben mindaz, a mi körülmény történt, mint a folyóév eseményei.

Hepe-hupás, hátas földek között kanyargó ugynevezett uton kerülgettük a locsogós, lapos helyeket, amíg Keresztur községen tul kikaphattunk az államutra, ott már más volt az élet!

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra, előnyös feltétel, gyors és pontos lebonyolítással csakis a régebben fennálló **Ingatlan és Földhitel Forgalmi Intézet** nyújt, Debreczenben, Hunyady-u. 17. a vasuti állomástól egyenesen bevezető uton. Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszol

Magyar ember a harczterén. Pázmány Dénes volt országgyűlési képviselő Mukdenbe utazott.

Leugrott egy emlékoszlopról. Feltűnést keltő öngyilkosság történt tegnap Párisban. Egy szegényesen öltözött, 30 évesnek látszó asszony ugrott le a Bastille téren levő magas oszlopról. Az 50 méter magasságból leugró asszony még ott a helyszínén kilehelte lelkét. Semmiféle iratot nem találtak az öngyilkos asszonynál, így kiletét még nem lehetett megállapítani.

Összedarabolt legény. A szegedi vizsgálóbíróhoz a szomszédos Kistelek községből rémes gyilkosságról érkezett jelentés. Vasárnap reggel korán kelve, azzal távozott a tanyáról Törköly Ferencz, hogy kimegy a földekre s szétnéz a gazdaság körül. El is ment, de mert éjszakára nem tért vissza, hozzátartozói nyugtalanodni kezdtek. Alig várták a másnapot s már hajnal hasadtával hozzáálltak az elveszett fiu kereséséhez. Tíz óráig tüvé tették érte az egész környéket, míg végre rátaláltak a tanya közelében lévő nádasban. A legényben azonban ekkor már nem volt élet. Arccal az ég felé fordulva, kinyújtózva feküdt a zizegő nádas közt. Az arca a felismerhetetlenségig el volt torzulva, baltavágások szántották keresztül-kasul, ugyszintén az egyik lába is össze volt darabolva. Az esetről rögtön jelentést tettek a hatóságnak, amely nyomban elrendelte a nyomozást a tettes kézrekerítése iránt. Egyik legvalószínűbb verzió szerint a szerencsétlen végét ért legény borzalmas kimulása szerelmi ügyből kifolyólag történt. A legénynek ugyanis régebben viszonya volt egy kisteleki leánnyal, akit azonban a csapodárságra hajló legény faképnél hagyott. A gyilkosságot sokan ezzel a szerelmi ügygyel hozzák most összefüggésbe.

Öngyilkos leányok.

— Elszodorta őket a budapesti örvény. —

A fővárosban az éjszaka két szerelmes leány akart megválni az élettől. Mindkét lány fiatal, szép, jó családból való, de elszakadtak a szülői háztól és olyan utra kerültek, a mely tele van ezer veszedelemmel az ilyen gyöngye szívű lányok számára. Az ezer veszedelem be is hálózta őket, mindkettő elbukott. Most ott fekszenek a kórház betegágyán, sápadtan, véresen, reménytelenül.

Az egyik leány.

Az egyik leány Lonovits Ilonának hívják. Huszéves viruló, szőke lány. Előkelő családból származik, az apja Szatmárott volt városi főhivatalnok. Ilona és az anyja hat év előtt kerültek a fővárosba. Az anyja törvényesen elvált az apjától s itt a fővárosban nyomoruságos küzdelmet kezdtek a mindennapi kenyérért. Az anyja a Baross-utca 32. számú házban vett lakást, a névjegyzékbe ezt a nevet írta be: Biró Vilma. Fodrász nő lett belőle. Az üzlet rossz szul ment, szegény asszony hiába küzdött, fáradozott, a keresményből mindennapi kenyérré sem telt. Ilona nézte egy darabig az öreg édesanyja keserves fáradozását, azután valamelyik nap csinosan felöltözött, pirosra festette a szomorúságtól sápadt, csüggedt arcát és elindult, hogy értékesítse a fiatalágát, szépségét.

De Ilona csak a látszat szerint szokott belé ebbe az életbe, voltaképpen rettenetesen megutálta az egész ügyet s mikor egy

havi lumpolás után megismerkedett egy derék, okos fiatalemberrel, otthagya az egész orfeumot és ismét tisztességes életet kezdett élni. Ez az állapot sem tartott soká, a fiatalember elhidegült a lánytól, jobban mondva nem sokat bízott a tisztességében, nem igen remélte a megjavulását. Válsági jelenetet rögtönzött és tegnapelőtt el is hagyta a lányt.

Szegény gyöttrődött életű Ilona újra egyedül maradt a bánatával, nyomoruságával. Nem sokáig habozott itthagyni az életet. Éjszaka revolverével kétszer magából lőtt.

A leányt véresen vitték be Réczey tanár klinikájára, ahol most élet-halál között fekszik.

A másik áldozat.

A szerelem második áldozatát Venczel Katiczának hívják. Kaszirnó volt az Andrássy-uti Oktogon kávéházban, kilencz esztendő óta. Derék, okos, komoly lánynak ismerte mindenki, a kit szintén a szerelem kergetett az öngyilkosságba.

Venczel Katicza nyolcz év előtt ismerkedett meg dr. F. ügyvéddel. A csinos fiatal pár közös lakást vett nyolcz év előtt s az ügyvéd megígérte a leánynak, hogy a mint anyagi viszonyai megengedik, elveszi feleségül. Katicza hitt a fiatalember szavainak, morzsolgatta a napjait a kávéházban és várta a pillanatot, a mikor asszony lesz.

Másfél év előtt már hivatalos színezete lett a fiatalok viszonyának. Az ügyvéd eljegyezte a leányt, Katicza elhagyta a kávéházat, mint egy ügyvéd jövődöbelije, csak nem ülhet egy kávéház kasszájában.

Egy évig senki nem látta a boldog menyasszonyt, míg most néhány hét előtt újra jelentkezett a kávéznál, kérte, hogy vegye vissza.

— Elhagyott a vőlegényem — mondta sirva — óh de szerencsétlen vagyok.

Visszavették. Eleinte ugylátszott, hogy beletörődik a sorsába, de tegnap este a kávéház melletti szobájában átvágta az ereit. Levelet nem hagyott hátra, csak annyit mondott a főpinczérnek, hogy a vőlegényét értesítsék az öngyilkosságról.

Most a Rókusban ápolják.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 20. Bérlet (6)
Debreczen, kedden, 1904. október 18-án:
Másodsor.

Kis császár.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Irta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerezte: Stoll Károly.

X-ik Károly, francia király — Faragó Ödön. Clarisse népes nevé Ghate-blonde — Rózsa Lili. Louis d' Ecourelles marquis — Iványi Antal. Gutriti apó — Szilágyi Aladár. Rocco fia — Sugár Aranka. Micheline anyó — Havasi Szidi. Rose, leánya — Krémerné Lili. Pierre, népének — Mezei Andor. Jovita cigányleány — Rományi Mária stb.

Holnap szerdán, október hó 19-én bérlet 16-ik szám „A” — másodsor:

Kiss császár.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Irta: Stoll Károly.

Saharet-táncz a debreczeni színházban. Nem közönséges élvezetben volt része a debreczeni színházlátogató közönség figyelmesebb részének szombat este.

Berzeviczy Etel inventiosus tánczát értjük itten, melynek zenéjét a debreczeniek előtt sem ismeretlen Pavelko Jolán, a zenede volt tanárnője szerezte. A jeles szerző ezen művét a birneves spanyol tánczosnőnek, Saharetnak ajánlotta fel, mivel e mű most járja diadalmas útját a nyugati nagy városokban, mindenütt óriási siker kíséretében.

Maga a mű a cigány temperamentumot érzékíti meg nemes melódiával elegy élénk rhythikus zenesorokban, mit Berzeviczy és Némethy kisasszonyok inventiójának igen szépen sikerült a tánczban is kifejezésre hozni.

dr. R. R.

Lear király. A gyermeki hálátlanság és a szeszélyes öregség örökéletű tragédiáját szokatlanul teljes színház nézte végig. Az igazgatóság nagyobb gondal hozta színre Shakespearenek ezt a kolosszális alkotását, mint tavaly. A színészek próbáltak beleilleszkedni a nagy súlyú szerepekbe s hogy nem mindnyájoknak sikerült elfogadhatót adniok, annak nem Shakspeare az oka egyedül. Csiky László Lear királyja egészében tekintve, helyét megálló alakítás; különösen nagyszerű hangokat hallatott a legelső színben és a második felvonás végjelentében. A viharral együtt zugó átkozódása halavány volt; rontotta a hatást a villámlás mesés furcsasága, szegényes lámpacsilláma. Kent szerepében Sebestyén jeleskedett. Feltűnést keltő művészettel alkotta meg a szegény Tamás (Edgar) alakját a fiatal Csontos Gyula, akinek mai sikerét a közönség is érezte és honorálta. Cordelia költői lelke igaz hangokon szólalt meg Menszáros Margit szavaiban. A két gögös leány Jeszenszkyne és Arday Ida játszották erővel. A Faragó bolondja is beillett volna a darab keretébe, ha nem nyegléskedne annyira. Ez a bolond nem bohócz, hanem mély értelmű böles, akinek szíve is nagy. De meg kell becsülnünk darabosságában is az ilyen vállalkozásokat, mert kisszerűségekhez szokott színészeink vállára nem mindennapi teher nehezül egy-egy Shakspeare darab előadásánál.

O. G.

Idegbeteg színész. Pataki Bélát, a debreczeni szintársulat volt tagját, mint Nagyváradról írják, az idegbaj annyira megtámadta, hogy családja fővárosi gyógyintézetbe szállította a beteg embert.

Blahánéről . . . „Rózsabokorban jöttem a világra . . .” — éneklé Blaháné a Piros bugyellárisban.

— Becsületemre mondom, szóról-szóra igaza van! — vág közbe egyik hallgatója.

— Hogy-hogy?

— Hát ugy, hogy Rimaszombatban a „Három rózsá”-ban látta meg először a napvilágot.

Színházi értesítések. Háromszor egymásután kerül színre Pásztor Árpád és Stoll Károly 3 felvonásos operettje a „Kis császár”. — Pénteken lesz a reprise a „Szókimondó asszonyság” című színműnek. A czimszerepet Hahnel Aranka fogja játszani. Kivüle részt vesz a darabban az egész drámai személyzet. — Vasárnap ismét premier lesz színházunkban, színre kerül Veber Pierre

Dr. Rothschnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

„Arany egyezarvu” gyógyszerár,

Kossuth-utca 8. szám. (A színház mellett.)

Minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességek, illatszerek, szappanok, cosmetikai cikkek főraktára Debreczenben és Hajdumegyében.

4 felvonásos vigjátéka a „Kis pajtás”. A vigjáték főbb szerepeit Hahnel Aranka, Szabó Irma, Arday Ida, Palágyi Lajos, Sebestyén Géza, Iványi Antal, Csiky László és Virágháty Lajos játsszák. — Bokor József „Az édes” című népszínművéből megkezdődtek a színpadi próbák, ugyszinte Suppé „Bocaccio” operettjéből is.

Lovag Wiplinger kapitány.

Magyar érzelmű: osztrák tiszt.

Ilyen is van, hármilyen fehér hollónak is tűnjék fel.

Sok szomorú példát látott már az ország, amikor a magyar fiuk, (köztük nem egyszer történelmi nevek viselői) annyira asszimilálódnak az osztrák nevelés hatása alatt, hogy anyanyelvüket is elfelejtik s szívesebben gagyognak németül. Azaz, hogy kizárólag csak németül beszélnek, mert belejük oltották a tudatot, hogy ez az elegáns.

Annál különösebben hangzik, ha osztrák ember szit a magyarhoz. Különös, mert rokonszenvre mutat és mert egy kerül csak sok közül. Ha aztán véletlenül katona az illető, hamarosan megmagyarazzák neki, hogy tévesztett utakon halad.

A bécsi 4. számú közös huszárezred kiegészítő parancsnoksága Lugoson van. Itt állomásozik lovag Wiplinger százados származására nézve osztrák, aki jelenleg, vizsgálat alatt áll, amiért bátorkodott néhány szor tanubizonyságát adni magyar érzelműségének. Kezdve azon, hogy még a kaszárnyában is csak magyarul beszélt, több ízben nyílt kifejezést adott az osztrákok és a német nyelv iránt ellenszenvének, egyszer jókedvében pedig az egyik lugosi kávéházban kardja hegyére tűzve elégette az ottani német lapokat.

Besugó mindig akad, de még ez nem hozta bajba. A baj akkor kezdődött, mikor az ugynevezett *Cader-kocsit nemzeti színpadra festette a gutgesinnt lelkek szörnyű rémületére és felháborodására*. Ezt már nem lehetett neki megbocsátani, vizsgálat alá is fogták és addig, amíg az ügye elintézését nyer, fölmentve a szolgálat alól, Temesvárra internálták, hátha magába száll az ottani katonai osztrák szellem hatása alatt!

Egyházak és iskolák.

Hagyomány a református egyháznak. A debreczeni ev. ref. egyház nemcsak lelki adakozóinak sora egygyel szaporodott. Özv. Meze Gyuláné sz. Szodray Eszter a Dégenfeld-téri, nagy területen levő emeletes házát az egyháza adományozta.

Presbiteri közgyűlés. Az ev. ref. egyház presbiteriuma vasárnap délelőtt az egyház tanácsstermében ülést tartott. A vasárnapi ülésen tette le az esküt Szilágyi Imre, az új egyházközségi tanácsbíró is.

UJDONSÁGOK.

A beszterce-naszódi alispán hazafiságáról.

Bocskay István érdemeinek elismerése.

A Debreczeni Független Ujság f. évi július 25-diki számában keményen és élesen megróttuk Beszterce-Naszódvármegye alispánját, de magát a vármegyét is. Mert Hajdúvármegye közgyűlésének azon átiratára, hogy a Hajdúszörményben felállítandó

Bocskay-szobor alap javára valamit szavazzanak meg ők is, azt válaszolták, hogy a megyének ilyesmire nincsen alapja, tehát nem adnak. Ezt közgyűlési határozattal mondták ki.

Lapunk cikkirója éles szavakkal ítélte el ezt a tüntetészerű vissza-utasítást, meg róva magát a beszterce-naszódi alispánt is.

Örömkre szolgál, hogy ebben az esetben fordulatot jelenthetünk be és hogy egyidejűleg a megtámadott alispánnak is elégtételt nyújthatunk. — Illetékes helyről azt az értesítést vettük, hogy Beszterce-Naszódi vármegye ezidőszerinti alispánja nem részes a visszautasításban. — Az még az ő alispánsága előtt, rövid időközrel választása előtt történt és most eme sértő, tüntető határozatot helyre akarja ütni, még pedig olyan módon, hogy újra a vármegyei közgyűlés elé viszi Hajdúvármegye átiratát és bizonyos összeget nemcsak megszavaztat Bocskai-fejedelem szobrára, hanem gyűjtést is rendel el. Mert az ezidőszerinti beszterce-naszódi alispán, mint protestáns szászember ösmeri, sőt teljesen elősmeri Bocskai fejedelemnek az örök érdemeit, mint a ki a hazáért, de a protestáns felekezeteknek jobboldalért is dicső harcot vívott. További értesülésünk szerint az ezidőszerinti beszterce-naszódi alispánról azt is örömmel hozzuk a nyilvánosságra, hogy ama nemzetiségi vármegyében, bár szászember, a magyar társaséletben is részt vesz és a hazafias egyleteknek a fentartásához is erejéhez képest mindig hozzájárul; tehát megérdemli az elismerésünket.

Mi lesz a csolnakázó tóval?

— Az államvasutat a tó felét betömeti. —

Mióta a Tiszát szabályozták: a vizekben való szegénységéről nevezetes a debreczeni határ. Ez a vizekben való hiányossága sok tekintetben kihat a város fejlődésére is, mert a folyóvíz hiányában, a vasuti összeköttetések dacára igen elvan szigetelve Debreczen népe még ma is.

És bár csak szórakozó helyül szolgált az a kis vízfoltocska is, a vasuti pályaudvar mellett, melyet csolnakázótónak nevezünk, kedves öröme szolgált a debreczeni embernek. E nélkül a tavacska nélkül nemzedékek cseperedhetek volna fel, a nélkül, hogy nagyobb vizekről, a csolnakázásról fogalmat nyerhetek volna. Sajnos, befektetések hiányában igen nagy elhagyatottságra jutott ez a csolnakázó tó; sőt, mint értesülünk, az a veszély fenyeget, hogy betömi a nevezetes csolnakázó tavat, vagy legalább is annak a felét és ekkor még ettől vízi szórakozástól is elesik a portenger közepette egyedül a nagyerdőre utalt népünk. Ugyanis, mint halljuk, az államvasutak a pályaudvart kiakarják terjeszteni, még pedig éppen a csolnakázó tó felé, úgy hogy annak a felerésze beleesik a feltöltésbe, midőn is a fenmaradt, alig 15 méter széles, de annál keskenyebb nyult viz szalagocskát aligha lehet fentartani, különösen a mai eliszaposodott, eldáványosodott, egészségtelen állapotában. Éppen azért most kellene valamit

tenni a városnak, hogy a tónak befelé, az epreskertfelé bővítésével, elfogadhatóbb vízi mulató és sport-helyet teremtsenek itt. Ha jól tudjuk, a tóvizén belüli kert is a város tulajdonát képezi, tehát az államvasutakkal érintkezésbe lépve, ennek a területnek egy bizonyos részét a kubikolásra fölkelene ajánlani. A vasutiak a feltöltéshez szükséges földet innét kiásván, a megmaradt tórész kiegészítéséhez eme kubikgödrökkel új toállást képeznének. És vállalkozás útján ezt a toállást csolnakázásra, uszodának, haltenyésztési czélokra is belehetne rendezni, a tófenék kavicsozásával, ujonnan furott artézi kutak friss vizének a bevezetésével és e viznek állandó levezetésével a közeli szennyvízlevezető városi nagy csatornába.

Szóval, most midőn az államvasutak tejeszkedésével a tó egyrészt betöltik, szőnyegre kerül, vagy az egész területnek nagy költségen való betemetése, vagy pedig a fenti terv szerint, az élelmes, áldozatkész vállalkozást is belevonva, teljesen új, egészséges, életképes alapon megfelelőbb viziszórakozó hely alkotásának esete.

Fölgyógyult dandárparancsnok.

A 80. honvédegyalodandár Debreczenben székelő parancsnoka, Nagy Győző ezredes, aki a tavaszon a lováról leesvén a lábát törte teljesen fölépült betegségeből és vasárnap átvette a dandárparancsnokság vezetését.

Temetkezési egyleti gyűlés.

Az első debreczeni temetkezési egylet, mint szövetkezet Hann Dezső ideiglenes elnökgazgató elnöklete alatt vasárnap délután tartotta közgyűlését a városháza közgyűlési termében. A felügyelő bizottság jelentését, hogy 2 volt igazgató és 1 eljáró ellen a törvényes lépések megtétek, tudomásul vették, ugyszintén a pénztárvizsgálatról szóló jelentést is. Az egyletnek a takarékbán 215, készpénzben 109 korona vagyona van. Ezután elnökké közfelkiáltással Vecsey Imre főjegyzőt, alelnökké Simon István tanitót választották meg.

Beteg rendőrtisztviselő. Résztvétel értesülünk, hogy a rendőrség bünygyi osztályának egyik szorgalmas, derék tisztviselője, Szombathy János fogalmazó súlyosan megbetegedett. Már a napokban panaszkodott rosszulról, de azért feljárt hivatalába, mignem a betegség most ágnak döntötte.

Gyűlés a téglavetőben. A városi téglavetőtelep lakosai vasárnap gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy 56 hold telket vesznek a várostól. Ezeket a telkeket lakóházakat fognak építeni. A földvásárláshoz szükséges összeget valamelyik helybeli pénzügyintézetől veszik fel. A telekvásárlásra bizottságot választottak. A téglavető munkások jogi képviselője dr. Révi Nándor ügyvéd már megtette a lépéseket a városhoz, hogy a települési óhajtó téglavetőbeli lakosság a szükséges földterületet megvásárolhassa.

Báli toiletteket

legszebben tisztít
Hrabéczy Antal
Széchenyi-u. 42.

— **Városi közgyűlés.** Debreczen város köztörvényhatósági bizottsága ma, kedden délután 3 órakor tartja rendes közgyűlését, amely Domahidy Elemér főispán amerikai útja miatt a múlt hónapról elhalasztódott. A tárgyszózat ötvennél több tárgyat ölel fel. A legfontosabb az 1905. évi költségvetés, amelynél előreláthatólag nagyobb vita fog keletkezni az imént emelt pótdadó miatt. A közgyűlés előreláthatólag napokon át fog tartani.

— **Az első mentőkocsi** végig dübörgött, ő, nem Debreczen, hanem Nagyvárad utcáin. Erről cikkeznek váradi lap-társaink. Büszkén nyomták a papiroshoz tollukat, méltán! Debreczenben közadako-zásból várjuk ezt az in'ezményt is?

— **Az új kórházi gyógyszerész.** A halálozás folytán megüresedett gyógyszerési állást a közkórház igazgatósága Erős Bélával töltötte be.

— **A szárazság ok-e adóelengedésre?** A pénzügyi törvények szerint elemi károk eseteiben adóelengedésnek van helye: 1. jégeső, árvíz és tűzesetekben. 2. Ha a vetést rovarok nagyobb dülöket magukban foglaló területükön elpusztították. 3. Szántóföldeknél adóelengedésre okot ad a rozsdá, ha ez is elemi csapásként mutatkozott. 4. A folytonos esőzésből származó árvíz szintén elemi csapást képez, végül és ez a mostani időben leginkább érdekelhető a gazdát. 5. ha tartós szárazság, egész dülöket magában foglaló területeken a bevetett földeknek termését oly módon és időben semmisíti meg, hogy a megkárosított földek abban az évben már újabb veteményezés által jövedelmezőbbé általában nem tehetők. Tehát a szárazság által sújtott földek gazdái folyamodhatnak adóelengedésért.

— **A Debreczeni dalegylet** nov. hó 3 án csütörtökön este 9 órakor az Arany Bika szálloda disztermében Mácsay Sándor dalegyleti karnagy vezetésével, Rácz Károly és fia zenekarának közreműködésével dal és zeneestélyt rendez, az estély teljes műsorát a dalegylet legközelebb közölni fogja.

— **Az osztályosorsójáték** hétfői buzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 1148.	
5000 koronát nyertek: 20877	48338
58570 60667 86432	88696
2000 koronát nyertek: 33797 34283	
40001 40748 52185 53867 54815	56657
69647 74726 75518 77105 88933	99428
101049 104990 106713	109190
1000 koronát nyertek: 13577 18814	
19770 19973 20661 21118 21862	25279
25432 26635 28366 28434 34357	39028
39528 39582 42448 42578 43994	43508
45038 49658 52149 57402 58808	59096
60609 61146 62810 63621 74092	74772
76224 78899 80490 85053 86558	89787
92179 94650 97736 10073 101056	102580
500 koronát nyertek: 3411 3535 8661	
8244 12593 16987 19527 20636	22559
25070 25228 27707 27779 36396	42625
44189 44238 44846 45106 47782	52187
54343 57712 58583 59347 59473	60000
61519 62188 67334 71298 71927	83313
74642 75266 77089 80622 82984	83115
83521 83641 86368 86961 86980	87395

89316 89473 89996 91479 91651 92327
92327 93570 95367 96581 97161 102101
102789 10398 105163 105436 107328
108718 100907.

A löbbi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **Képes nagy naptárunkat,** mely december első napjaiban jelenik meg, minden ujonnan belépő előfizetők is megkapja. Előfizetheti a hó bármelyik napjától. Egy óra 1 korona. Telefon 18 és 339.

— **Népgyűlés.** A debreczeni szociáldemokrata párt vasárnap délután 3 órakor népgyűlést tartott a váártéren. A népgyűlés elnöke Makai István, jegyzője Szabó István lett. Igen okos és érteimes beszédet tartott Nánássy Lajos iparos. Meglátszott beszédén, hogy a munkásügyek alapos ismerője. Beszéltek még Makai István, Angyal Károly és Gál István. A gyűlés 5 óra előtt csendben és rendben szétoszlott. A rendőrség részéről Vetéssy Béla fogalmazó és Szóts Lajos biztos voltak jelen.

— **Eredménytelen árverés.** A város a tulajdonát képező epreskeru kocsmát és a hozzá tartozó földeket hétfőn délelőtt bérbe akarta adni, de nem volt rá árverező.

— **Meghaltak.** Sándor Erzsébet ev. ref. 1 hónapos, Simon Juliánna ev. ref. 3 napos, Botka Teréz róm. kath. 6 hónapos, Elek Erzsébet ev. ref. 6 hónapos csecsemők, Elek József róm. kath. 3 éves gyerek, Harangozó Andrásné Bakó Andrásné ev. ref. 22 éves, Vass Ferencz ev. ref. 50 éves tehénpasztor, Wailer Mihályné Bruder Róza izraelita 57 éves, Horváth Sándor ev. ref. 54 éves berkocsis.

— **Tisza István és Thaly Kálmán.** Találkozik a folyosón Tisza István Thaly Kálmánnal. Tréfálkozva szól Tisza.

— Tudom én, hogy mi volna a te vágyakozásod. Hogy kurucz módra módosítsam a házszabályokat.

— Ejha, értem, válaszolta Thaly. Az ónodi házszabályok mintájára, ugye?

— Persze, persze. Folytatta a miniszterelnök. Hát nincs meg hozzá minden kellékünk. Még Okolicsányink is van és Rakovszkynk is van.

Mit busulsz magyarom? Hisz ime a nagyjaid, mikor dögrovásra hozták nemzetöket, igen kellemesen tudnak tréfálkozni...

— **Két olvasót találtak.** Az ajtatos r. kath. vallású asszonyok előtt nagy becsben áll az olvasó. Hogy, hogy nem, a rendőrségre hétfőn „becsületes megtalálók” két olvasót is adtak be. Az egyiket a Varga, a másikat a Késes utcán lelték. Hogy, hogy nem, két ajtatos asszony elvesztette az olvasóját. Furcsa eset, de megesett.

— **Eltévedt gyermekek.** Két kis tót gyermek, fiu és leány eltévedt a városban. A rendőr kísérte be a síró-rivó apróságokat a büuügyi osztályhoz. A fiucska 6, a leány 3 éves lehet. Csak tótul beszélnek, a nevöket nem tudták megmondani.

— **Lövöldöző ácslegény.** Nagyon szereimes lehet T. J. napszámos Sz. Györgyné E. Verona nevű, urahagyott asszonyba, aki-nek két év óta teszi a szépet V. István ácslegény. T.,— már régóta féltékenykedett

az asszony kegyeiben álló V—ra és legutóbb, mikor megtudta, hogy az asszonynál van, bekiáltott az ablakon és hogy rajjeszzen, a forgó pisztolyából a levegőbe lőtt. Miután fenyegetődött is, az asszony a lövöldöző udvarlóját feljelentette.

— **Az ul iparosok.** E hó első felében az alábbi iparosok váltották ki engedélyöket a rendőrségen: Koch testvérek férfi szabó Piacz-u. 51 sz. Klein Adolf férfi szabó Piacz-u. 66 sz. Nagy Lajos borbély-fodrász Piacz-u. 42 sz. Vitárius Beláné kesztyűs és kötszerész Lorántffy u. 19 sz. Borbély Dzsó asztalos Garai-u. 23 sz. Szücs Béla hentes Vigkedvü M.-u. 63 sz. ifju Nagy Lajos hentes Teleki u. 7 sz. Csinovicz Ferencz üveges Pacsirta-u. 43 sz. Pikó Sándorné liba koppasztó Gyöngyvirág-u. 20 sz. Leidolf Vincze fenyképész Piacz-u. 81 sz. Weinberger Henrik bor keresk. Piacz-u. 10 sz. Spitz Sámuel szatócs Burgondia u. 9 sz. Ullman Salamon fűszer és vegyes keresk. Piacz-u. 70 sz. Klein Majer Hersch szatócs Bocskai-tér 10 sz. Klein Majer Hersch széna-szalma és abrak keresk. Bocskai-tér. 10 sz. Bilkei Dzsó Elemér és Ovári József képerkedők Teleki u. 24 sz. Vojcsovszki Kázmérné szatócs Késes u. 61 sz. Befter Ignác épület és tűzifa keresk. Petőfi-tér 7 sz. Weisz Ede rőfös és kézműáru nagykereskedő Széchenyi-u. 2 sz.

— **Pfók-tisztujítás.** A mai, esetleg a holnapi városi közgyűlésen 4, esetleg 6 kisebb tisztviselői állást fognak betölteni. Ha a szállásbiztosi és irodatiszti állásra, amint előrelátható, 2 őrnök választatnék meg, úgy 4 őrnöki állást fognak betölteni.

— **Kerékpár lopás.** A debreczeni reáliskola pinczehelyiségéből Des Combes Emil 15 éves tanuló kerékpárját ismeretlen tettes ellopta.

— **Meggyúladt benne a pálinka.** Rémes jelenetnek voltak szemtanui vasárnap este a nagytemplom előtt járók. Csomós József napszámos orditozott az emlékkert előtt. A szájából kékes lángok törtek elő. Meggyúladt benne a pálinka. A szerencsétlent a rendőrségre vitték, ahol jobban lett.

— **Tolvaj kisfiu.** A Csapó-utca 31. számú háznál dolgozott Szücs Sámuel favágó. A fát a pinczébe kellett hordani és ebben segédkezett Szücsnek 8 éves Gyula nevű fia. A kis fiu fahordás közben meglátta a pinczében Hunyadi Zsuzsanna cselédleány ruháit és azokat elvitte. A lopás azonban kiderült.

— **Meglopta a testvérét.** A debreczeni rendőrséghez távirat érkett Nyiregyházáról, hogy Hauser Kálmán állás nélküli sütősegéd 600 koronát loptott a bátyjától, Hauser Kálmántól. A tolvajt Bikfalvi Miklós rendőrbiztos kinyomozta és elfogta. A loptott pénz java része megkerült.

Lám Sándor

DEBRECZEN

Piacz- és Hatvan-utca sarkán.

Ajánlja gazdagon berendezett lámparaktárát u. m. asztalilámpák, bronz- és nickel talppal, függőlámpák ebédlő, salon és hálószobák részére gyári árban.

— **Vasárnapi részesek.** A hordágy vasárnap nem pihent. Egymásután szállították be rajta a részeseket. A legjobban beruggott Kovács Istvánné nevű hölgy, aki úgy elbukott a Teleki-utcán, hogy össze-vissza törte magát. Mértékletességi egyesület jöjjön el a te országod.

— **Osavargók.** Három csavargót fogtak el hétfőn a rendőrök, *Méhész Ferenc Kovács István és Bódi Julis* e hármas társaság, Bódi Julis már régóta ki is tiltotta rendőrség, de visszatért, ellenben *Méhészt*, aki 17 éves kora daczára teljesen elzüllött, csak most tiltotta ki.

x **Pénzkölcsönöket** személyhiteire jelzálogra gyorsan kieszközöl a 27 pénzügytellel összekötötésben levő *Rácz Béla* bankirodája Debreczen, Csapó-u. 12. Telekkönyvi kivonat, kataszteri birtok iv átnézése után azonnal megtudható, minő és mennyi kölcsön eszközölhető ki ingatlanára. Törlesztéses kölcsönök kisebb bérházakra is kaphatók. Bővebb magyarázatra vonatkozó tervezet Csapó-u. 12. sz. a. ingyen kapható.

x **Villanylámpákhoz új töltések érkeztek** Mentze áruházába.

x **Letzter József** fényképezési, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacutca 44. Dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

x **Bor és must fokmérő** Mentze **Henrik** áruházában 1 drb. 50 kr.

TÁVIRATOK.

Tisza hátrálni kezd.

Budapest, október 17. Tisza István gróf kormányelnök ma este résztvett a terézvárosi kaszinóban tartott Deák-ünnepélyen. Ott voltak a kormánytagjai csaknem teljes számban és a Tisza-gárda. A lakomán Tisza háromnegyed óras beszédet mondott a töle már megszokott modorban, természetesen az ellenzékét támadván. *Kijelentette, hogy az ujonc-jutalékok kikapcsolja a házzabály-revizioról szóló javaslatából,* csupán a költségvetés megszavazását köti záros határidőhöz. Az ujoncjavaslatnál hadd obstruáljon az ellenzék, amenyit tetszik. A gárda természetesen zajosan ünnepelte a geszti alkotmánytiprot.

Méregkeveréssel vádolt fejedelem.

Belgrád, október 17. Szaulics montenegrói igazságügyminiszter gyanus körülmények közt meghalt. Az a gyanu, hogy a Nikita fejedelemnél tartott ebéden megmérgezték. A sanda gyanu a méregkeveréssel Nikitát vádolja, aki a leghiresebb orvosokkal akarja felbonczoltatni Saulics holttestét, hogy a vád alól tisztázza magát. Eddig az orvosok a halál okául a mérgezést állapították meg.

Nagy Rákóczi hamvai.

Konstantinápoly, október 17. A tárgyalások II. Rákóczi Ferencz és társai hamvainak hazaszállítására vonatkozólag a portánál a befejezéshez közelednek, úgy hogy e szent hamvakat már a tavaszon haza lehet szállítani.

Részletek a nagy csatáról.

London, október 17. (Reiter-ügynökség.) A jantéji csata végleg eldőlt. Az oroszok rettenetes vereséget szenvedtek: 50.000 embert és száznál több ágyut, temérdek löszert és felszerelést. Kuropatkinnak sikerült most is visszavonulni és a bekerítettés veszedelmét elhárítani, de az még bekövetkezhet.

Tokió, október 17. Oku tábornok Sahokut elfoglalta és a Taiho folyóig visszaverte. Oku az oroszok veszteségét 60.000 főre teszi. Az oroszoknál minden katona és minden ágyu harcban volt.

London, október 17. Az oroszok igen sok tisztet, köztök számos főtszert vesztek. Kuropatkin a legnagyobb golyózáporban lelkesítette csapatait. Az utolsó pillanatban reménykedett a győzelemben.

Kuropatkin kijelentette, hogy katonái vitézül harcoltak, de a japánok makacs ellenállását lehetetlen volt megtörni. A japánok az egész vonalon elfogadták a szuronyharcot is, amely valóságos mézszárláshoz hasonlított. Kuropatkin dicsérőleg nyilatkozott a japánok felől, akik a hadi törvényeket pontosan betartják.

Mukden, október 17. A város tele van sebesültekkel, akiket vonatokon szállítanak Karbin felé.

Tokió, október 17. A csata csak a közepén és a jobb szárnyon szünt meg, a balszárnynon még egyre tart. A balszárnynon 5 tiszt elesett, 7 megsebesült. Elesett még 250 ember. (Ez alighanem az első napról szóló jelentése Okunak.)

Tokio, október 17. Pakasihma ör nagy a közepén zászlóaljával 43 ágyut foglalt el az oroszoktól. Oroszok veszteségét súlyosnak tartják, de a győzelemnek nem tudnak örülni, mert nagy áldozatokba került. A mikádó a hadsereghez intézet táviratában forró köszönetet mondott a katonaság önfeláldozásáért.

Szerkesztői üzenetek.

Színésznév. Budapestben igenis van állami színképezde, még pedig az „Országos magyar királyi színművészeti akadémia”, Kerepesi-ut 1. szám alatt. Igazgatója dr. Váradi Antal. Tandíjmentesség, valamint ösztöndíjat is csak a második tanévben nyerhet, ha az illető tehetségével, szorgalmával, no meg protectiojával erre érdemessé teszi magát. A színiakadémia növendékei a Nemzeti Színház előadásiban, mint néma szereplők alkalmaztatnak, ezáltal szerény, de folytonos jövedelemhez jutnak. Együttal azt is megüzenjük önnek, mint gyakorlati tapasztalást, hogy a legtöbb színész akkor kezdi a pályatévését, amikor ott hagyja a növendéksort, meg a néma szereplést . . .

R. B. [Helyben.] Forduljon a főkapitánysághoz. Meg fogja kapni, ha előadása a tényeknek meg felel. A kérvény a városi tanácshoz intézendő.

Az özvegy álma. Elég jól írta meg, de hihetetlen. Képzélje csak nagyságát magát az özvegy helyzetébe, e sorok írója pedig helyettes itené a nesz-telen léptű férfit . . . Lelőné?

Legujabb
Női ruhaszövetek
Blouse selymek
Flanellek, Velezek
raktarra rkezték
Donogán és Somossy
Kunz József és Társa utódaik cégéhez
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

TÖRLESZTÉSES

PÉNZ!

kölcsön

FÖLDBIRTOKRA

a becsértéknek 70—80%-áig

3¹/₂ és 4 százalékra.

A megkereső levelekhez csatolandó föld-birtokoknál a **kataszteri birtokiv és telekkönyvi kivonat.**

Bélyeg- és illetékmentesen váltattatjuk át az eddigi urágabb kamatu takarékpénztári kölcsönöket, törlesztéses kölcsönre.

Folyosítottunk továbbá

váltókölcsönt

5% kamatra.

Mindenféle kölcsönügyekben teljesen ingyen nyújtunk fölvilágosítást.

Pontos cím:

„Földhitel Közv. Vállalat”
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-utca 2. szám.
Törvénytiszteleg bejegyzett cég.

Linoleum padlómáz 65 kr.

Bernstein padlómáz 65 kr.

Mindenik vízzel mosható!

Ezüst-fénymáz kályhák részére 35 és 50 krajczár.

Eredeti védjeggyel csakis

MERKLI FERENCZ

fűszer üzletében kapható

Fűvészkert-utca 14. sz. alatt.

Tisztelettel tudomásra hozza a mélyen tisztelt helybeli és vidéki vevő közönségnek, hogy **alaposan** kipróbált pontos járatu, svájci zseb, inga, fali-, ébresztő óráit, a lehető legolcsóbb árak mellett árusítja **2 évi tényleges jótállással**

Horváth

óraműves

DEBRECZEN, Hatvan-utca 2.

Pontos szétküldés.

Javítások jutányosan és jótállással.

A nagyérdemű közönség

saját érdeke kívánja
 hogy arany-, ékszer-, ezüst- és óra
 szükségletét

Halász Nándor

aranyműves, órás és ékszerésznél fedezze
DEBRECZEN, Piacz-utca 24. szám.

Ki a

tartósságért és finomságért kezességet vállal.
 Arany-, ezüst-, ékszer- és óra javításokat
 eszközöl.

**Arany-, ezüst- és ékszer tárgyokban
 óriási választék!**

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi
 áron veszek. — Vidéki megrendelések pon-
 tosan eszközöltetnek.

Ma már élvezhető, erdélyi arany parmin almát

kilónként 16 krajczárért,
Erdélyi BATULT,

sóvárít, bőrkormost, piros ranetet kilón-
 ként 16 krajczárért s mindezekből a
 csomagolásnál és utban megsérült ré-
 szét, mely konyhai használatra, sőt
 asztalra is kitűnően alkalmas

kilónként 8 krajczárért
 árusítja

VÁRAY JÓZSEF

fűszerkereskedése
 Debreczen, Piacz utca Városi új bérház.

Debreczen sz. kir. város világitási
 vállalata.

Mázoló munka.

Az utcái lámpák, falkarok és osz-
 lopok mázolósa határozatván el, fel-
 hivatnak mindazok, kik ezen munká-
 latokat elnyerni akarják, hogy zárt levél-
 belí ajánlatukat **f. hó 20 án csütörtökön**
déli 12 óráig a légszeszgyárnál adják
 be. A részletes feltételek ugyanott a
 hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1904. október 12.
Debreczeni Jenő,
 igazgató.

A legjobb szakértelemmel

készített rézrudas szőnyeg,
 szövet, bőrvászon diványok,
 szőnyeg választható, hencser,
 angol bőr fauteuilek, modern
 garnitúrák, függöny rajz sze-
 rint, madraoz, önműködő ro-
 lettákat

legolcsóbban lehet beszerezni
Köhler Lajos,
 kárpitosnál.
 Piacz-utca 40. Hungaria kávéházzal
 szemben.

A tavalyi Petroleum forrás

megeredt

NEUMANN NÁNDOR

festék-, lakk-, kence és petroleum gyári
 raktárában

Hatvan-utca 5. sz. alatt.

Telefon 205.

Bronz mázak minden színben dobo-
 zonként 16 kr.

Megérkeztek

az őszi és téli idényre
 a legújabb

Női divatkelmék, Blouse selymek,

remek kivitelű

mosó flanelek, vелеzek

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsa-tér.

„Animal“

állatok emésztését elősegítő táppor.

Kitűnő eredménnyel kipróbálva marháknál,
 lovaknál, sertéseknél és juhoknál.

E kiváló számos nagy foszfor tartalmu
 gyökérből, ásványi és szerves anyagokból
 összeállított táppor előnyei.

az „Animal“ táppor az állatok emésztését
 hathatósan elősegíti

az „Animal“ táppor az állatok hizását
 fokozza

az „Animal“ táppor az állatok munkabi-
 rását fokozza

az „Animal“ táppor a tejképződést elő-
 mozdítja.

az „Animal“ táppor az állatok csontkép-
 ződését előmozdítja.

az „Animal“ táppor a gyapjuképződést
 növeli és a szőr fényesedését elősegíti

az „Animal“ táppor a betegségek iránti
 fogékonyságot csökkenti.

Vegyileg kipróbálva a csász. kir. mező
 gazdasági, vegyikísérleti állomásnál Bécsben
 1903. febr. 19. 390 A szám és Dr. Szilágyi
 Gyula műegyetemi magántanár és hites ke-
 reskedelmi törvényszéki vegyésznel 1903.
 január, 7442. szám. — Sok ezer elismerő-
 levél tanuskodik a kitűnő hatásról. — 4000
 kereskedőnél állandó raktár Austriában. Gyár-
 tási engedély Bécsben 20.206/1904. szám.

Használati utasítás minden csomagban
 mellékelve.

Egyedüli elárúsítás **Merkli Ferencz**
 fűszer-, csemege- és bor kereskedésében,
 Debreczen, Fűvészkert-u. 14.

Fényképészeti cikkek.

Láda kofferek

uti készletek, pénz-, szivar- és
 levéltárczák,

férfi fehérneműek

(mérték után is készülnek.)

Solingeni kések, ollók, borotvák,
 haj-, köröm- és ruha kefék,
 fésűk, szappanok, tükrök nagy
 választékban, — jutányos áron
 kaphatók

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru
 raktárában

DEBRECZEN, városház épület.

Bőr áruk.

Csödtömeg eladás.

A vagyonbukott Goldstein és
 Gelberger debreczeni nagyke-
 reskedő cég csödtömegéhez lel-
 tározott

rőfös- és divatáru

cikkek 1904. október 17-től
 kezdve Debreczenben a Kis-
 templom-bazár épületben levő
 üzlet helyiségben

mélyen leszállított áron
 csakis nagyban kiárusítatnak.

Csödtömeg eladás.

PÉNZ!

kölcsön

a legrövidebb pár nap alatt a legkulánabb feltételek
 mellett.

TISZTVISELŐKNEK

mint állami, megyei, városi és vasuti hivatalnokok-
 nak, tanároknak, katonai tisztteknek és bármily
 alkalmazásban volt nyugdíjasnak 10, 12, 15 és 20
 éves törlesztésre 7 százalékos kamatra a legma-
 gasabb összegű kölcsönt csupán kötelezvényre
 (váltó nem kell.)

KIMUTATÁS

ki mennyi kölcsönt kaphat

1800 kor. fizetéssel kaphat körülbelül	1500 kor.
2000 " " " " " "	3000 " "
2200 " " " " " "	4000 " "
2400 " " " " " "	6000 " "
2600 " " " " " "	8500 " "
2800 " " " " " "	8800 " "
3000 " " " " " "	7000 " "
4000 " " " " " "	10000 " "
5000 " " " " " "	12000 " "
6000 " " " " " "	14000 " "

Levélbeli megkeresésnél megirandó: állás,
 fizetés, kitöltött szolgálati idő és kor.
 Ilyen kölcsönöket 15-20 nap alatt folyosítatunk.

Pontos cím:

„Földhitel Közv. vállalat“
 BUDAPEST, VIII., Rákóczi-utca 2. szám.
 Törvényszékileg bejegyzett cég.
 Válaszbélyeg! Válaszbélyeg!

Férfi kalapok, nyakkendők, gallér és kiegészítők.

Csödtömeg eladás.

Illatszerek, seblakok.

Csödtömeg eladás.

Semmi előleges költség nincs.

Semmi előleges költség nincs.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható Budai cukrászda, Jóna és Jóna drogueriájában.

Fűszerkereskedő segéd azonnali belépésre állást keres. Címe a kiadó hivatalban.

Naponta friss uradalmi vaját szállít 1 frt 10 kr.-ért az Orosházi sütőde.

Kiadó 1 szobás lakás hozzá valóval minden órában. Csapó-utca 29. kereszt épületbe.

Irodai alkalmazást keres egy jó családbeli 18 éves kisasszony. Szerény feltételek mellett is elvállalja az alkalmazást. Czim a kiadóhivatalban.

Hegedüs Emil tűzifa raktárában kapható első rendű tölgy-, cser-, bük-, gyertyán- és vargafa ölenként, felvágva métermázsánként és kocsinként, válogatott szerszámfa, tölgyfa-szőlőkaró és tölgyfa-deszka rendelhető Gréf J. Kossuth-utca város ház alatt, a raktárban homokkert kapu légszeszgyár mellett és az irodában Miklós-utca 7. szám.

Ugyes detailista fűszeres segéd azonnali belépésre fölvetetik. Czim a kiadóhivatalban.

Részletfizetésre kapható mindennemű kézmű áru, férfi- és női confection, u. m. vászon, kanavász, chifon, damasz árú, ág- és asztalterítő, női ruha szövetek, posztó, czibelin, barchetek és flanellek, trico árú és téli kendők olyan olcsó árban és oly nagy választékban mint sehol e városban. Kényelmes heti vagy havi részletekben fizethető. Legszolidabb kiszolgálás **Goldstein Samunál**, Simonffy-utca 2. (városi bérház.)

Az Arany János utca 20. számú házban az utcái lakás azonnal kiadó. Értekezhetni lehet Fenyő Sándor urnál Piac-utca 63. szám.

Két középiskolát végzett fiu nyomdász tanulóknak felvétetik a kiadóhivatalban.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, pékeket és kenyérsütő asszonyokat, hogy a **nagyvárad**

Adria gőzmalom

lisztjeinek **kizárólagos** eladását megszereztem és örleményeit a legolcsóbb napi árban árusítom. Mivel ezen liszt igen **szép és legjobb minőségű** és mert az ezideig a Debreczenbe szállított különféle malmok lisztjeit ugy **erejére, mint fehérségére** mindenkor **felülmúlja**, ennél fogva mindenkinek bátran ajánlhatom.

Becses pártfogásukat kérve tisztelettel

Friedmann Lipót
Hatvan-utca 35.

Pontos és szolid kiszolgálás! Tessék meggyőződést szerezni!

PÉNZ

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek. —

Osztálysorsjegyek: 1/1 (K12 —, 1/2, K 6.—, 1/4, K 3.—, 1/8, K 1.50 (Válaszbélyeg.)

Az 1895. évi Cairói s az 1896. évi Londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevél s arany éremmel kitüntetve s orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer

Reuma-szesz és Erő-Fluid

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszós bántalmait, u. m. **köszvény, csúz, reuma, ischiás, asthma**, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri be-dörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: **Török József** ur gyógyszer-tárában, Király-utca 12. és **dr. Egger A.** ur gyógyszer-tárában, Váci-körút 17. szám. — Ugyiszintén a főváros s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél
S.-A.-Ujhely 12. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. Debreczenben: **Mihalovits Jenő, Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla** és **Szilcz Ferencz** gyógyszerészeknél.

4%-os törlesztéses kölcsönök nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten**.

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANG SAMU

BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 12.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az

Előnyomdámát

a legújabb divat szerinti mintákkal szereltem fel, ahol a **legújabb minták, monogramok, czakkok, ingbetétek** nagy választékban lesznek előrajzolva.

Kezdet és kész kézi munkák

külön osztályában a **legdivatosabb himzések, filctec munkák, festések, gobli-**nek vannak kiállítva a legolcsóbb szabott árak mellett.

BENYÁTS EMIL

női kézimunka, rövidáru üzletében
DEBRECZEN, (Tisza palota.)

Gyász ruhák 6 óra alatt elkészítettek.

Senkinek sem kell többé

maradék üzleteket és egyéb alkalmi áruházaknak czimzett boltokat fölkeresni, ha téli meleg alsóruhákra, harisnyákra, keztükre; kész szövet és barchet aljakra és csinos blouzokra van szüksége, mert **mindezen czikkok**

Stein László

kenyér-piaczon levő, **friss árukkal felszerelt s a palotában ujonnan áthelyezett** rőfös üzletében a legdivatosabb és legjobb anyagokból **bámulatos olcsón beszerezhetők**: Téli kendők, paplanok, flanellek, barchetek, ágyterítők, flanel takarók, vásznak, kanavászok, posztók és szövetek nagy választékban.

Selyem és delain kendők szép kivitelben.

PÉNZ

Meller Lajos és Társai hankbizomány BUDAPEST, VI. Dávid-utca 15. sz. (Törvényszéki legjezített cég.)

Előzetes költség nélkül!

4%-os

törlesztéses kölcsönök nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten**. — Bank- és magánadósságok convertálása.